

Întotdeauna ținem cont de lumină: cum așezăm clădirea în raport cu punctele cardinale, ce încăpere ce orientare are, unde punem ferestre... Ce fel de lumină avem pe masa de lucru, ce lumină de ambianță, cum punem în valoare obiecte, sub lumină... Un mare arhitect - și ne referim la Le Corbusier - spunea despre arhitectură că e „jocul savant, corect și magnific al volumelor reunite ÎN LUMINĂ”.

MULTIPLICAREA LUMINII

text/foto: dr. arh. Ana Maria DABIJA

În lumină... Lumina schimbă totul: culoare, profunzime, înălțime. Și nu mă refer numai la lumina naturală.

Ceea ce vă propun este un joc savant, corect și magnific al... luminii, ca material...

Și o să încep prin a vă spune o poveste (de fapt, vă tot spun povești de vreo zece ani...).

Eram la Geneva, anul trecut. Oraș vechi, medieval, cu străzi înguste, cu piețe care apăreau surprinzător de după un colț de casă, cu portice și ganguri care fac trecerea de la un nivel al pieței la altul: o arhitectură senzațională a unei perioade istorice din păcate prea puțin cunoscută (când zicem „Evl Mediu întunecat” nu ne referim la orori și violență, ci mai

ales la cunoștințele puține pe care le avem despre acea perioadă, de fapt).

Străzile vechi, piețele, sunt pavate cu calupuri de piatră prismatice (ce ne-am mai dat silința să le scoatem de pe străzile Bucureștiului, chipurile că ar fi fost desuete și neperformante...) - pardoseli prețioase, într-un context istoric prețios. Lume multă, terase și cafenele, spații pietonale în tot centrul vechi al Genevei, animație, porumbei, turiști, statui vii și muzicanți ambulanti...

... Și se lasă seara. Pe aceleași străzi, animația continuă: un du-te vino care se stinge probabil târziu în noapte...

... Și iată aceeași piață, noaptea. Primul meu gând a fost: „Doamne,

ce de hârtie împrăștiată! O fi trecut vreun avion și s-au aruncat fluturași din el...”

De fapt, era cu totul altceva: calupurile care formează pardoseala nu sunt toate de piatră - unele sunt corpuri de iluminat, cu leduri dedesubt, care crează efecte ireale... Senzația pe care o încerci, plimbându-te pe străzile iluminate cu astfel de sisteme, e fabuloasă! Să ne înțelegem: nu se luminează strada cu sistemele acestea; este vorba doar despre o multiplicare a luminii, un efect spectaculos pentru crearea unei atmosfere speciale.

Și pentru ca totul să fie perfect, artistul (arhitectul, desigur) a venit cu o tușă personală: multe dintre calupurile luminoase aveau inscripționate texte scurte, în limbi diferite, de la cele cunoscute (en-

gleză, franceză, germană, rusă, italiană, spaniolă) la ideograme orientale sau arabe. Sensul, același în toate limbile: „să aveți o zi frumoasă, pe mâine!”...

Cum spuneam și cu alte ocazii, arhitectura nu se face numai de către un artist care stă acolo, în turnul de fildeș, și așteaptă inspirația divină... Există o mulțime de lume care contribuie la ceea ce este, în cele din urmă, urma și umbra pe pământ lăsată de o epocă. O clădire (un ansamblu, o stradă) este, prin urmare, rezultatul unui efort colectiv de specialiști. Ce face arhitectul este să compună simfonia în care își găsește lo-

cul fiecare dintre aceste instrumente și, bineînțeles, să o dirijeze. Ideile vin și văzând ce există pe piață, ce au făcut alții, poate din alte domenii sau, de foarte multe ori, discutând cu specialiștii - partenerii din domeniile adiacente. În cazul nostru, cu... inginerul de electrice.

Nu trebuie ca arhitectul să știe să calculeze necesarul de lușci (deși nu-i strică dacă știe); trebuie să aibă alături și să colaboreze cu specialistul care știe: proiectantul de specialitate, producătorul de sistem.

Despre ce rezultă, vom vorbi în viitor. ■

